

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

3611

Hely

Szerző:

Cím: Az óra áll

Idő

"1915"

Személy

Forrás: Népszava

Bp.

1915. 7. 20

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Helvez

3611, 1915

Az óra áll...

*

A könnyes szegénység utján,

A könnyes szegénység odút jártam. Künn az Angyal földön, a Vizafogónál, azokban az utcákban, házakban és lakásokban, amelyekben összezsufoltan és reménytelenül együtt él és együtt temetkezik mult, jelen és jövő és ahol az emberek már vissza sem néznek, mert megborzonganak a saját kálváriájuktól és előre sem néznek, mert nem várnak immár semmit...

Az utcákon, a szabadban sziporkázik a napfény, mosolyog az égbolt, de bent a lakásokban mintha már megállt volna az élet, itt már csak tengődés folyik, itt már nem várnak semmit, itt talán szívből, igazán sirni sem tudnak már az emberek.

Itt megállt az élet... és mintha csak szimbolikus kifejezése akarna lenni az élet reménytelenségének, megálltak az órák is... Olyan különös és olyan furcsa volt, hogy majdnem minden lakásban — a legtöbbszörben — állt az óra. Ki tudja, mikor húzták föl utoljára és hol van az, aki utoljára főlhuzta. Most poros-árván kucorog a falon. elnémult a ketyegése, elhallgatott, megállt benne az élet. Megállt minden, megállt az óra is.

Megyek a könnyes szegénység utján.

A Tisza-utca házaiban kezdtem meg a sfációjárást. Az itteni szegénység még nem a legalsóbb lépcső, lejjebb kell mennünk. Itt még csak a reménytelenség tornácában vagyunk. Itt szárnyastükrü mosdóra is akadtam, virágos ablakokra, emberekre, akik mosolyogni próbálkoztak és tudtak. De azért itt is találtam lakást (szoba-konyha), ahol kilencen, sőt tizenötön „laknak” — gyermekek, asszonyok, férfiak és a tüdővésztes beteg.

Most lejjebb megyünk... Váci-ut 90. Nagy télek, az utcáról lejtős út visz az udvarra. Négy különálló épület. Az első három földszintes, a hátsó egyemeletes. Rozoga, régi épület valamennyi. Az emeletes ház földszintes lakásai még bolthajtásosak. Egy-egy ilyen odúért 7 koronát fizetnek hetenként. A földszintes házakban 6.40—6.60 korona a heti lakásbér. A szegénység jellemző színe virít a falakról: a halványzöld, fölül sűrűn tarkítva apró fehér gipszfoltokkal és alul haragoszöld szigetekkel. Ez a nedvesség, amely átör a falon és megül rajta. Minden lakás nedves, még nyáron is. Az egyik ilyen kisny, nedves, dohoslevegőjű és irtózatosszagú oduban csak kilencen laknak. A butorzat!

Piszkos kis konyhában suszter kalimpál. Körülötte ócska, elnyűtt cipők, bördarabok és sok-sok szemét. Az öreg suszter csak kalimpál. Huszonöt esztendő óta kalimpál azon a helyen, abban a konyhában. Egy-egy kegyes napsugárfolt ráül a feje bubjára, majd lesiklik az orrára, a szemüvegére, az öreg ekkor megrázza a fejét, mintha el akarná hessegetni magát a toladó vendéget, azután tovább kalimpál. Eleinte észre sem vesz, de végre rámnéz és úgy láttam, nagyon különösnek találta a kíváncsiságomat. Már a szegénységet is bámulják. Kérem, mennyit keres egy nap.

— Hát — feleli, mosolyog és a pápaszemén keresztül rámszegzi a tekintetét. — úgy egy forint husz krajcárt.

Azután tovább kalimpál.

Véső-utca 7. Különálló viskó. Mélyen a járda alatt. Lépcső vezet le. Szoba-konyha. A lakásbér heti 10 korona. Nyolcan lakják. A konyhába még nemrég beesett az eső. A falak feketék — de milyen feketék! — a megvetetlen ágyak alatt teknők, ezekben a gyerekek alusznak; itt egy törött szék, amott az éjjeliedény, a kopóláda, rongy, ruha, a

falon fakó tükrör, már nem mutat, óra, már áll. Az albérlő-asszony van otthon, körülötte a maszatos gyerekek. A férje munkát hajszol. A 20 deka liszt nekik is járna, de még utalványt sem kaptak.

Váci-ut 96. Ebben a házban, ahol a penészes odúkért heti 7 és 8 koronát kell leiszkolni, kitűnően díjazott napszámrosra akadtam. Valahol a Sip-utcában hordja a fát és szenet reggel 7-től este 8-ig és kap ennek fejében hetenként nyolc kemény forintot. Ebből csak megélhet hetedmagával?

Párkány-utca 1428. Földszintes ház. Az egyik lakásban mostanában végződött a szomorujáték utolsó fölvonása. A férj hat év előtt eltűnt. Asszony és négy gyerek siratta. Most nemrég meghalt az asszony tüdőbajban. Három gyerek a Ligához került, a negyedik az öreganyjához menekült. A 9. számú lakásnak csufolt lyukban egy nyomoréklábu suszter lakik. Evtizedek óta lakik már ezen a helyen. Van egy 16 esztendő, beteg fia. A szerencsétlen gyerek nem mer senkinek az arcába nézni. Öt év óta marja-rágja már az arcát a sebes kór és a szülői nem képesek elhelyezni valamelyik kórházban. Segítség nélkül kell elpusztulnia.

Az 1429. számú házban érdekes betegpénztári esetre bukkantam. Sz. Ferenc gyárimunkás február 20-ika óta beteg. A tüdeje beteg. Nagyon beteg. A laikus is látja. Eddig azonban mindössze három hétig kapott táppénzt. Február 20-tól március 10-ig. Ez történt. A gyárból azt üzenték neki, ha csak tud, jöjjön be dolgozni, szükség van reá. Ugy gondolta, birja a munkát. És elment dolgozni, azalatt, hogy munkaképtelen betegként kezelték. De csak két napig bírta. A harmadik napon legyűrte a betegsége. Kétségtelen, hogy Sz. Ferenc hibát követett el azzal, hogy akkor, amikor a táppénz járt neki, dolgozni ment. Megkárosította a pénztárt és megká-

rosította önmagát is. De olyan bun ez, amely-
ért örök számkivetés jár? A pénztár most
azzal bünteti ezt a szerencsétlen embert,
hogy nem ad neki táppénzt. Tíz hét óta nem
kap táppénzt. Mi ez? Ha már okvetlenül
muszáj, hát büntessék meg azt, aki vét a
szabályok ellen, de egészen megvonni a két-
ségtelenül munkaképtelen betegtől a táppénzt
— mi ez? . . .

A *Dagály-utcai* Lepsikhez is elkerültem.
Hirhéd nyomortanya. Itt nem változott
semmi. Ugyanaz a kétségbeejtő szenny, sze-
génység, elhagyatottság és tompa beletörö-
dés, mint régentén. A „lakások“ legtöbbsze
természetesen itt is nedves. Az egyik oduban
sápadt arcú asszonyka fogad. Már megra-
gadta a végzete. A férje a harctéren van. Az
ágyon az elmúlt esztendőben született ikrek
szunditanak. Piciny lábaik szétterpesztve,
szájukban az elmaradhatatlan cucli — ők
még nem aggódnak az apjukért. A beteg asz-
szonyhoz odasimul a nagyobbik leányka és
riadtan néz bennünket, azt hívén tán, hogy
most már az anyját is el akarják vinni. A
4. számú házban olyan lakásra találtam, ahol
a nedvesség föl, egészen a mennyezetig ha-
tott. És ebben a lakásban 43 év óta lakik egy
és ugyanaz a lakó. A szegénység sok min-
denre készlet.

Mindez csak vázlatos rajz, néhány odave-
tett ecsetvonás a könnyes szegénység utjá-
ról. Tragédiákon tipródtam, kiszikkadt sze-
mű, kevésbeszédű asszonyok fájdalmát hall-
gattam és köröttem gondtalan, fehérarcu
gyerekek hancuroztak. Kint a szabadban
szikrázott a napfény, de bent a lakások-
ban . . . ott megállt az élet. Az óra áll . . .